

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Wonen en kopen in Duitsland

Auteur: P.L. Gillissen | Aantal pagina's: 400

Inhoudsopgave Wonen en kopen in Duitsland

Colofon

1. Inleiding

2. Voor- en nadelen van emigratie naar Duitsland

Voordelen

Nadelen

3. Nederlandse fiscale aspecten bij vertrek naar het buitenland

Wanneer er sprake van emigratie?

Belasting en woonplaats

Het jaar van vertrek

Welk inkomen waar belast?

Pensioen en lijfrente

Vestiging in Duitsland en uw Nederlandse AOW

Keuzes voor vrijwillige verzekeringen

Emigratie en uw huis in Nederland in box 1 of niet?

Verhuisregeling

Aftrekbare kosten

Uitzendregeling eigen woning

Voorwaarden

Kinderen tot 27 jaar

Eigenwoningforfait

Wanneer u niet meer aan de voorwaarden voldoet

Negatieve inkomsten uit werk en woning

Inkomen uit sparen en beleggen

De volgende vermogensbestanddelen vallen onder box 3 als u in het buitenland woont

Enkele situaties belicht

Hypotheekrente

Overige aftrekposten

Heffingskortingen

Belastingdeel van de heffingskorting

Pensioen, lijfrente of uitkering uit Nederland

U ontvangt jaarlijks meer dan € 15.000,--

U ontvangt een overheidspensioen

U ontvangt een sociale zekerheidsuitkering

Onder welke voorwaarden betaalt u minder belasting ?

Compensatieregeling als u in Duitsland belasting betaalt

Doorschuifregeling

4. Binnenlandse of buitenlandse belastingplicht na 1 januari 2015

Verschil binnen- en buitenlandse belastingplicht

Wat is er na 1 januari 2015 veranderd?

Oude regeling

Keuzemogelijkheid na 1 januari 2015 afgeschaft

Heffingsvrij vermogen per 1 januari 2017

voor buitenlandse belastingplichtigen

Conclusie

Voorbeeld

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Buitenlandse belastingplicht en uw fiscale partner
Wel of geen recht op heffingskortingen en aftrekposten
Nieuwe gerechtelijke uitspraken 90 % eis
Voorliggende zaak over dividend vanuit Nederlandse BV
Uitspraak Hof Den Bosch 17 oktober 2019
Uitspraak 12 maart 2020
Uitspraak 2 april 2020
Uitspraak 20 november 2020
Slotopmerking
Uitspraak naar Duitsland verhuisd echtpaar geen recht op
Aftrekposten / Rechtbank Zeeland-West-Brabant 11 mei 2021
Heffingsrecht over pensioen deels aan Nederland
Duitsland houdt rekening met persoonlijke gezinssituatie

5. Conserverende aanslagen

Conserverende aanslag bij emigratie
Wanneer worden conserverende aanslagen opgelegd?
U hebt pensioenrechten in Nederland opgebouwd
U hebt recht op uitkeringen uit een lijfrenteverzekering
U hebt recht op het voordeel uit een kapitaalverzekering eigen woning
U hebt een aanmerkelijk belang in een vennootschap die in Nederland is gevestigd
Hoe wordt de conserverende heffing berekend?
Uitstel van betaling voor conserverende aanslag
Excessief lenen bij de eigen vennootschap
Hoofdpijnen wet excessief lenen
Invordering conserverende aanslag excessief lenen

6. Nieuw Nederlands-Duits Belastingverdrag

Het belastingverdrag met Duitsland
U betaalt belasting in het land waar u werkt
U werkt tijdelijk in loondienst in Nederland of Duitsland
U werkt voor de overheid
U werkt in het onderwijs
U werkt op een internationaal bedrijventerrein
U werkt voor een buitenlandse werkgever
Pensioen, lijfrente of uitkering
U ontvangt jaarlijks meer dan € 15.000,--
U ontvangt een overheidspensioen
U ontvangt een sociale zekerheidsuitkering
Wijziging vanaf 1 januari 2023
U ontvangt een afkoopsom van een pensioen of lijfrente
Maximaal belastingtarief
Compensatieregeling als u in Duitsland belasting betaalt
Doorschuiфregeling
Duits loon omrekenen naar Nederlands loon
Overzicht inkomsten en belastbaarheid in woon- of werkland
Nieuw Nederlands-Duits belastingverdrag + grensarbeidersregeling
ABP Pensioen
Nog enkele andere voorbeelden ter voorkoming van dubbele belastingheffing
Protocol tot wijziging van het belastingverdrag per 1 januari 2023
Ouderdoms- en nabestaandenuitkeringen

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Overige uitkeringen

7. Emigratie en de Nederlandse sociale verzekeringen

Gevolgen voor de Nederlandse volksverzekeringen

Recht op AOW bij vertrek naar het buitenland

Nederlandse AOW bij vertrek naar het buitenland

Partner en kinderen niet verzekerd

Vrijwillige AOW en ANW verzekering

Voorkom een lagere AOW

Zorg dat uw nabestaanden toch ANW krijgen

Kosten en premies vrijwillige verzekeringen

Wat wordt als inkomen beschouwd?

Wat mag u van uw inkomen aftrekken?

U woont al buiten Nederland, kunt u zich dan nog vrijwillig verzekeren?

Voorwaarden vrijwillige verzekering

Hoe lang kunt u zich vrijwillig verzekeren?

Sociale (werknemers) uitkeringen

WW-uitkering

WAO + WIA

8. De nieuwe Nederlandse zorgverzekeringswet + WLZ bij emigratie naar Duitsland

Zorgverzekeringen en buitenland

Met pensioen of uitkering verhuizen naar het buitenland

Welke stappen moet u nemen voordat u gaat verhuizen?

Uw meeverhuizende gezinsleden

Uw gezinslid werkt nog

Uw gezinslid heeft zelf een pensioen of uitkering

Uw gezinslid heeft geen eigen inkomen

Met pensioen of uitkering wonen in het buitenland

Hoe kunt u zich laten registreren?

Waar heeft u recht op in uw woonland?

Waar heeft u recht op in Nederland?

Wanneer heeft u geen recht op zorg in Nederland?

Waar heeft u recht op in andere EU-landen?

Medisch noodzakelijke zorg

Geplande medische zorg

Welke bijdrage moet u betalen?

Hoe betaalt u de bijdragen?

Wat als u teveel of te weinig heeft betaald?

Woonlandfactor en heffingskortingen

ZVW en WLZ bijdragen

Bijdragen Zvw, woonlandfactoren en heffingskortingen

Inkomensafhankelijke bijdrage WLZ

Inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet

Woonlandfactor Duitsland

Rekenvoorbeelden toepassing woonlandfactor in verschillende situaties

Uw toeslagpartner

De woonlandfactor en de hoogte van uw toeslag

De European Health Insurance Card (EHIC)

Zorg waar u recht op heeft met een EHIC

Zorg die u niet vergoed krijgt

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Keuzevrijheid zorg als u buiten Nederland woont
Wanneer heeft u geen recht op zorg in Nederland?
Gemaakte kosten declareren
Welke kosten kunt u niet declareren bij het CAK ?
EHIC verloren of niet ontvangen
Een EHIC aanvragen
Verzekerd in een ander EU-land en medische behandeling in Nederland
U woont in het buitenland en u wilt terug naar Nederland om in Nederland WLZ zorg te krijgen
Wachttijd WLZ Zorg in Nederland
Nederlandse WLZ zorg in het buitenland
Vergoeding
Persoonsgebonden budget (PGB)
Overgangsregeling voor ex-AWBZ-verzekerden 2006
In Duitsland wonen en toch ingeschreven blijven in de Nederlandse Basisregistratie Personen (BRP)
(Sociaal) verzekerd in het land waar u werkt
Als u in Duitsland verzekerd bent tegen ziektekosten
Waar kunt u in Duitsland een verzekering afsluiten?
Welke papieren krijgt u na inschrijving in Duitse *Krankenkasse*
Wel of niet stopzetten van uw Nederlandse zorgverzekering?
Aanvullende verzekering
De verdragspolis
Voor uw partner
Voor uw kinderen
Bijbaantje
Hoe werkt de verdragspolis?
Verrekening zorgkosten
Binnen welke termijn wijzigingen doorgeven?
Ziektekosten in Duitsland
Aanmelding *Krankenkasse*
Een Duitse aanvullende verzekering (*Zusatzversicherung*)
Hoe krijgt u uw zorgkosten vergoed?
Waar zijn uw gezinsleden verzekerd?
Als u particulier verzekerd bent
Nominale premie
Erkende zorgverzekeraars (*Krankenkasse*) in Duitsland
9. Werken in Duitsland en de belastingen
Hoe doet u belastingaangifte in Duitsland?
Beperkte belastingplichtige
Onbeperkte belastingplichtige
Aangifte doen
Uitzonderingen
Vergelijking Nederlandse en Duitse (netto) salarissen
Voorbeeld (eenvoudige) Duitse loonstrook
Wijziging per 01-01-2020
Steuer ID
Voorwaarden onbeperkte belastingplicht
Auto van de zaak
Welk inkomen wordt waar belast?

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Welk inkomen belast in Nederland?
Welk inkomen belast in Duitsland?
183 dagen regeling onder het oude en nieuwe belastingverdrag
Nieuwe EU-richtlijn voor het werken in het buitenland
Minijob (450 euro Job)
Wonen in Duitsland en een Minijob
Probleem Minijob met de sociale verzekeringen
Uitzonderingen bij Minijob
Samenloop WW en Minijob
Belastingdienst Team Grensoverschrijdend Werken en Ondernemen

10. Grensarbeidersregeling & Thuiswerken over de grens

Werken als grensarbeider in Duitsland
Wanneer wordt u als grensarbeider in Duitsland beschouwd?
Nederlands-Duits belastingverdrag
Compensatieregeling
Wijziging Nederlandse wet Flexibel werken
Toepasselijk recht
Thuiswerken voor een buitenlandse werkgever en de sociale
Verzekeringen
Belastingen
Dossier: werken in Duitsland (op te vragen PDF)

11. Oriëntatiefase

Motieven voor vestiging of aankoop van onroerend goed in Duitsland
Waar kopen?
Checklist waar kopen?
Hoe vindt U onroerend goed?
Wat kopen?
Oriëntatie-checklist wat kopen?
Vraagprijs
Checklist vraagprijs
Staat van onderhoud van het huis
Wanneer op huizenjacht?
Ontwikkeling Duitse onroerendgoedmarkt
Energie label in Duitsland
Welke documenten moet de verkoper aan de koper overhandigen?
Overzicht documenten (*Unterlagen*)
Aanvullende documenten

12. Aankoop van een appartement

Met welke documenten krijgt u te maken bij aankoop van een
appartement?
Appartementsrecht
Vereniging van eigenaren (Versammlung der Eigentümer)
Vergaderingen
Checklist aankoop appartement
Gemaakte afspraken (*Hausordnung & Gebrauchsregelungen*)
Financiële aspecten
Verzekeringen
Inhoud vergaderingen
Let op ! Achterstallig onderhoud appartementencomplex

13. Aankoop Duits onroerend goed en de Duitse makelaar

Duitse makelaars (*Immobilienmakler*)

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Duitse makelaarsverenigingen
Vestigingsvoorwaarden Duitse makelaar
Makelaarscourtage
Hoogte makelaarscourtage
Bestellerprinzip vanaf 1 juni 2015
Aankoop van onroerend goed op een veiling
14. Het Duitse koopproces; juridische en notariële aspecten

Wetgeving
Taxatierapport
Vergunningen bij aankoop Duits onroerend goed
Vergunningen en andere belangrijke aandachtspunten bij aankoop van onroerend goed in Duitsland
Energie labels
Verschillen koopproces tussen Duitsland en Nederland
Kaufvertrag
Auflassung
Notariële akte
Wat wordt er in de notariële transportakte beschreven?
Posten afrekening van de Duitse notaris
Onderzoekswerkzaamheden van de notaris
De taken van de notaris
Nadelen van een Nederlandse notaris
Geen voorlopig koopcontract/voor-overeenkomst in Duitsland
Verplichtingen koper
Van koopovereenkomst naar notariële akte
Ontbindende voorwaarden in de koopovereenkomst
Nadeel ontbindende voorwaarden
Boeteclausules
Tips en adviezen bij ondertekening van de koopakte en de overdracht
Inschrijving in het "*Grundbuch*"
Wat vindt men in het "*Grundbuch*"?
Wanneer vindt de inschrijving in het kadaster plaats?
Wat heeft u nodig voor inschrijving in het kadaster?
Wat kan er mis gaan na ondertekening van de notariële akte?
Voorinschrijving/aantekening in het *Grundbuch*
Betaling van de koopsom / Kosten koper of vrij op naam?
Kosten bij aankoop van Duits onroerend goed
Tarieven Duitse overdrachtsbelasting (*Grunderwerbsteuer*)
Tabel tarieven *Grunderwerbsteuer* per *Bundesland*
Taxatiekosten

15. Het kopen van (bouw)grond
Ruimtelijke ordening en bestemmingsplannen
Bouwplanningsrecht (*Bauplanungsrecht*)
Bouwverordeningrecht (*Bauordnungsrecht*)
De dienst bouw- en woningtoezicht (*Bauamt*)
Wanneer kan een perceel bebouwd worden?
In het bestemmingsplan worden 3 fases onderscheiden
Bauerwartungsland
Rohbauland
Bauland

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Toegestane bouwplannen in het buitengebied
 Hoe kan een perceel bebouwd worden?
 Toegestane wijze van het gebruik van de bouwgrond
 Toegestane mate van het gebruik van de bouwgrond
 Grondvlakfactor
 Gebruiksfactor
 Bouwwijze, bouwlijnen, bouwgrenzen
 Het ABC van het Duitse bouwproces
 Aanvraag van een bouwvergunning (*Bauantrag*)
 Verzoek om een voorlopige bouwvergunning (*Bauvoranfrage*)
 Voorgeschreven afstand tussen een gebouw en de grens van het perceel (*Bauwich*)
 Geschiktheid voor bewoning (*Bezugsfertigkeit*)
 Kosten voor ontsluiting (*Erschliessungskosten*)
 Grensafstand (*Grenzabstand*)
 Oplevering van de ruwbouw (*Rohbauabnahme*)
 Ontsluiting van het perceel
 Wat behoort tot een gewaarborgde ontsluiting?
 Aansluiting op de aanvoerleidingen en de riolering
 Hoe hoog zijn de ontsluitingskosten?
 De verdeling van de ontsluitingskosten
 Wanneer dient de ontsluitingsbijdrage te worden betaald?
 Kostensplitsing
 Vooruitbetalingen
 Recht van opstal (*Überbaurecht*)
 Wat betekent recht van opstal?
 Juridische aspecten van erfpacht
 Wie verleent een recht van opstal?
 Vergoeding van de pachter aan de verpachter
 Canon
 Rechten en plichten van de pachter
 Wat zijn de voor- en nadelen van recht van opstal?
 Wanneer vervalt het recht van opstal?
 Duur van het erfpacht
 Opzeggen erfpachtrecht
 Checklist erfpacht
 Vruchtgebruik (*Nießbrauch*)
 Recht van overpad (*Durchgangsrecht*)
 Adviezen en tips voor kopers van (bouw)grond
 Wat niet kopen?
 Waarom kan grond ongeschikt zijn als bouwgrond
 Slopen

16. Het bouwen van een huis in Duitsland

Duitse wet- en regelgeving
 Vrijwaringsrechten bij de aankoop van een nieuw gebouwde woning
 Voordelen van bouwen in Duitsland
 Nadelen van bouwen in Duitsland
 Welke bouwvormen worden in Duitsland gehanteerd?
 Mogelijkheden om in Duitsland een huis te bouwen
 Via een projectontwikkelaar (*Bauträger*)
 Via een aannemer (*Generalunternehmer*)

Mondi b.v.
 Vlietstroom 17
 5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
 e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
 K.v.K. Nr. 180 63 680
 Bankrelatie
 ABN AMRO bank 59 65 81 068
 IBAN-code NL08ABNA0596581068
 BIC-code ABNANL2A

Keuze van de aannemer
Aandachtspunten
Wat moet er in het bouwcontract staan?
Wat moet er in een bouwcontract verplicht vermeld worden?
Checklist inhoud bouwcontract
Wanneer wordt het nog te bouwen huis uw eigendom?
De bouwsom
Wanneer betaalt u welk deel van de bouwsom?
Schema betaalplan bij bouw van een huis in Duitsland
Bouwrente en renteverlies
Mogelijk faillissement van uw aannemer
Bouwen via een architect
Rol van de architect
Bouwbestek
Wat vast te leggen in het contract met de architect?
Kosten van een architect
Problemen met architecten
Checklist wat te bespreken met uw architect
Soort opdracht
Volledige opdracht
Beperkte opdracht
Aanvraag bouwvergunning (*Baugenehmigung*)
Geldigheid bouwvergunning
Bouwgaranties
Vrijwaringsrechten
Afzien van vrijwaring
Zwartwerkers
Voorlopige en definitieve oplevering
Nog enkele opmerkingen, tips en adviezen
Bouwvoorheffingsregeling
Meldingsplicht bij bouwwerkzaamheden
Verzekeringen tijdens de bouw
Opstalverzekering
Bouwverzekering
Aansprakelijkheidsverzekering
Bouwsubsidies
Denk aan uw burens
Zonnedakverplichting voor daken (*Solardachpflicht*)

17. Renovatie & onderhoud

Vergunningen
Duitse of Nederlandse vaklieden?
Offertes
Bouw- en doe-het-zelf pakketten
Een opzichter
Onderhoud

18 Subsidies energiebesparing en duurzame energie

Energiebeleid in Duitsland
De nieuwe energiebouwwet (*Gebäudeenergiegesetzes GEG*)
Welke energiebesparende maatregelen worden gesubsidieerd?
Subsidies warmtepompen (*Förderung Wärmepumpen*)
Zonne energiesystemen (*Solaranlagen*)

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Terugleververgoeding
Nieuwe federale subsidies voor energie efficiënte gebouwen
19. Nutsvoorzieningen
Elektriciteit
Aandachtspunten bij het afsluiten van een energiecontract met
een Duitse energie-makelaar
Gas / Gasflessen
Verwarming op hout
De schoorsteenveger
Energie-prijsvergelijkers
Water
Telefoon / Installatie en registratie
Installatie en registratie
Mobiele telefoons
Glasvezel
De telefoonrekening
Gebruik van uw oude Nederlandse e-mail adres in Duitsland
Televisie en radio
Nederlandse TV in het buitenland
Kijk- en luistergeld (*Rundfunkbeitrag*)
Aanmelden voor *Rundfunkbeitrag*
Huisvuil

20. Huur en verhuur van Duits onroerend goed

Hoe vindt u een huurhuis/appartement?
Wie is juridisch gezien de huurder?
Het huurcontract
Inventaris
Betaling van de huur
Borg
Verhuurde woonoppervlakte
Overname roerende goederen
Vaststelling huursom
Duurste en goedkoopste plaatsen om te huren (2021)
Wie is verantwoordelijk voor de betaling van de huursom?
Bijkomende kosten
Verskil "*Brutto* en *Nettokalmmiete*"
Looptijd huurcontract
Onderhoudskosten
Het huurcontract en huisdieren
Huurverhoging (rechten en plichten)
Wanneer rechten op huurverhoging
Maximaal toegestane huurverhoging (*Mieterhöhung*)
Melden van de huurverhoging aan de huurder
Hoe vaak is een huurverhoging mogelijk?
Doorgeven van de huurverhoging aan de huurder
Veel gemaakte fouten bij huurverhoging
De huurverhogingsbrief (*Mieterhöhungsschreiben*)
Bezwaar / akkoord door huurders
Geen bijzonder opzeggingsrecht bij index- en staffelhuur
Huurverhoging na eigendomsoverdracht

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Huurverhoging bij persoonlijke / sociale omstandigheden (*soziale Härtefälle*)

Brief voor huurverhoging ontvangen? Wat te doen?

Opleveren van de gehuurde woning

Wanneer hoeft u als huurder doorgevoerde renovaties niet te betalen

Eigenaar aansprakelijk voor schulden huurder

Opzeggen van de huur door de huurder & verhuurder

Nieuwe Duitse huurwetgeving

Belangrijkste wijzigingen

Bestellerprinzip (makelaarscourtage voor rekening van de opdrachtgever)

Verhuur / Vakantieverhuur/seizoenverhuur

Wanneer wordt men als professionele verhuurder beschouwd?

Aanbetalingen/garanties bij seizoenverhuur

Huursom seizoenverhuur/classificatie

De verhuurorganisatie

Checklist: het contact met de verhuurorganisatie

Langere termijn verhuur

Nog enkele aandachtspunten bij verhuur

Voorbeeld werkwijze voor particulieren, die zelf hun huis willen verhuren

Uitspraak Europese Hof inzake Airbnb regulering september 2020

Fiscale aspecten van verhuur van Duits onroerend goed

21. De Duitse onroerende zaak belasting (*Grundsteuer*)

Herziening *Grundsteuer*

Oude berekening *Grundsteuer*

Berekening tot eind 2024

De *Grundsteuer* vanaf 2025

Nieuw berekeningsmodel vanaf 1 januari 2025

Hebesatz (heffingspercentage)

22. Vestigen in Duitsland

Voorwaarden om langer dan 3 maanden in Duitsland te mogen verblijven

Vertrek uit Nederland

Uitschrijving bij vertrek uit Nederland

Inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP)

Legalisatie

Reisdocumenten

Schengenlanden

ID-kaarten

Eigen reisdocument kinderen

Lange wachttijden voor Nederlandse paspoort of ID-kaart

Wanneer wordt uw Nederlandse paspoort of ID-kaart ongeldig?

Wat zijn de gevolgen van uitschrijving uit de BRP

Wat zijn de gevolgen van uitschrijving voor uw particuliere verzekeringen?

Wat zijn de gevolgen van uitschrijving voor uw Nederlanderschap?

Is er controle op uw uitschrijving uit de BRP?

Bestuurlijke boete bij onjuiste informatie in BRP

Hoogte van de boete

Wat zijn de gevolgen richting de belastingdienst?

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Wanneer kunt u een briefadres of postadres in Nederland opgeven?
 Vestiging in een ander EU-land
 Kan iemand op meerdere plaatsen in de EU ingeschreven staan in het
 BRP/bevolkingsregister?
 Verklaring/bewijs van goed gedrag
 Echtgenoot, geregistreerd of ongehuwd partner uit een niet-EU land
 Wat moet u regelen voor u naar Duitsland vertrekt?
 Inschrijving in Duitsland
 De verblijfsvergunning niet meer verplicht
Gewerbeanmeldung voor ondernemers
 Welke instantie geeft recht op verblijf (*Aufenthaltsrecht*) af?
 Duurzaam verblijfsrecht in Duitsland
 Overige zaken met betrekking tot uw verblijf in Duitsland
 Vertrek naar Duitsland en de (belasting)schulden in Nederland
 Bureau Krediet Registratie (BKR) in Tiel
 Internationale uitwisseling kredietgegevens
 Nederlandse nationaliteit
 Verlenging Nederlands paspoort
 Kind en paspoort
 Erkenning Nederlands huwelijk in Duitsland
 Homohuwelijk in Duitsland
 Huwelijksvermogensrecht
 Toepasselijk recht als er geen keuze wordt gemaakt
 Samenwonen
 Verschil samenwonen en huwelijk
 Fiscale behandeling geregistreerde samenwonende partners
Ehegattensplitting
 Kindertoeslag
 Als ongehuwde partners samen een huis kopen in Duitsland
 Samenwonenden en de sociale verzekeringen
 Samenwonenden en kinderen
 Samenwonenden en de verzekeringen
 Naam van de kinderen
 Omgang met Duitse burens en collega's
 Diplomatieke vertegenwoordigingen

23. De verhuizing

Verhuizing en invoer van Uw inboedel binnen de E.U.
 Vrijstelling van invoerrechten
 Zelf verhuizen
 Trouwen en verhuizen
 Verhuizing naar uw tweede woning
 Verkoop van uw tweede woning
 Verhuizing bij erfenis
 Vervreemdingsverbod
 Belastingtelefoon douane
 Het inschakelen van een verhuisbedrijf en de BTW
 Checklist keuze van & contact met het verhuisbedrijf
 De offerte & de verhuiskosten
 Uw eigen inboedel meenemen of nieuw kopen in Duitsland?
 Tips en opmerkingen
 Meenemen van huisdieren

Mondi b.v.
 Vlietstroom 17
 5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
 e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
 K.v.K. Nr. 180 63 680
 Bankrelatie
 ABN AMRO bank 59 65 81 068
 IBAN-code NL08ABNA0596581068
 BIC-code ABNANL2A

Algemene voorwaarden

Het oude paspoort/vaccinatieboekje

Invoeren en aanmelding van uw hond voor de hondenbelasting

24. Verzekeringen

Het verzekeringswezen in Duitsland

Opstalverzekering (*Wohngebäudeversicherung*)

Elementarschades

Overdracht onroerend goed en de opstalverzekering

Waardevaststelling van het onroerend goed

Inboedelverzekering (*Hausratversicherung*)

Keuken inboedel of opstal?

Inbraak en vandalisme

Aansprakelijkheidsverzekering (*Private Haftpflichtversicherung*)

Aansprakelijkheidsverzekering voor honden en paarden

Aansprakelijkheidsverzekering bij lekken van uw olietank

Aansprakelijkheidsverzekering voor de huis- en grondbezitter

Rechtsbijstandsverzekering (*Rechtsschutzversicherung*)

Levensverzekering

Overlijdensrisicoverzekering (*Sterbeversicherung*)

Bouwverzekering (*Bauleistungsversicherung*)

Aansprakelijkheidsverzekering tijdens de bouw

(*Bauherrenhaftpflichtversicherung*)

Aansprakelijkheidsverzekering tegen watervervuiling

(*Gewässerschaden-Haftpflichtversicherung*)

Uw Nederlandse verzekeringen bij emigratie naar Duitsland

Pflegeversicherung

Het Duitse sociale zekerheidsstelsel

25. Subsidies en toeslagen in Duitsland

Kindergeld

Hoogte *Kindergeld*

Gezinsbijlagen uit twee landen

Welk land betaalt bij samenloop gezinsbijlagen ?

Overige gezinsuitkeringen

Kinderzuschlag

Kinderfreibetrag

Grundfreibetrag en *Kinderfreibetrag 2024*

Nederlandse of Duitse Kinderbijslag?

Elterngeld

Hoogte *Elterngeld*

Basis *Elterngeld*

Elterngeld Plus

Partnerschapsbonus

Wijziging & inkomensplafonds

Waar kunt u *Elterngeld* aanvragen?

Subsidies voor jonge gezinnen

Schema situaties recht op Nederlandse of Duitse kinderbijslag

Eigenheimrentengesetz (Wohn Riester)

Doel van *Wohn Riester*

Wie kan gebruik maken van *Wohn Riester*

Opname mogelijkheden *Wohn Riester*

Een bouwspaar combinatiefinanciering (*Bausparkombifinanzierung*)

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

Bouwsparcontract (*Bausparvertrag*)

Riester Rente

Rekenvoorbeeld

Rekenvoorbeeld hoe de kinderbijslag loont

Voorbeeld *Riester* bijdragen

Nadelen *Wohn Riester*

Betreuungsgeld landelijk afgeschaft

Ehegattensplitting

Bausparen

Baukindergeld vervangen door *Kreditprogramm WEF*
300

26. Bankzaken

Het Duitse bankwezen

Het openen van een Duitse bankrekening

Openingstijden Duitse banken

Een ingezetene- vs. een niet ingezetene rekening

Een niet-ingezetene rekening in Nederland

Kenmerken van een niet-ingezetene rekening

Welke documenten moet u in Nederland overleggen om uw rekening in een niet-ingezetene rekening om te zetten

Europese spaarrichtlijn vervangen door Common Reporting Standard (CRS)

Hoe vindt de uitwisseling van gegevens plaats?

Welke informatie wordt uitgewisseld?

Regels in Nederland ten behoeve van vaststellen fiscale woonplaats

Bepaling woon- of verblijfplaats in Nederland voor een natuurlijk persoon

Bepaling woon- of verblijfplaats in Nederland voor organisaties

CRS vanuit Duitsland

Hoe vindt de uitwisseling van gegevens plaats?

Europese anti-witwas richtlijn

Ultimate Beneficial Owners (UBO)

Depositogarantiestelsel

Wet op Financieel Toezicht

Internetbankieren

27. Financieringen

Financieringsmogelijkheden

Financiering uit eigen middelen

Een tweede hypotheek op Uw huis in Nederland

Een persoonlijke lening in Nederland

Financiering via een projectontwikkelaar

Een hypotheek op basis van effectenbevoorschotting

Een hypotheek bij een Nederlandse bank voor een eerste eigen woning in Duitsland

Checklist Duitsland Hypotheek

Een hypotheek via een Duitse bank

Een hypotheekofferte

Wat te overleggen aan banken ter verkrijgen van een hypotheek?

Hypotheek bij nieuwbouw

Kapitaal- of levensverzekering gekoppeld aan de hypotheek

Belangrijke aspecten m.b.t. een hypotheek op Duits onroerend goed

Hoogte hypotheekrente

BTW Nr. NL8099.17.294.B01

K.v.K. Nr. 180 63 680

Bankrelatie

ABN AMRO bank 59 65 81 068

IBAN-code NL08ABNA0596581068

BIC-code ABNANL2A

Voordelen rentevaste periode
Voordelen variabele rente
De hypotheekaanvraag
Nederlands versus Duits recht
Notarieel onderzoek
Hypotheekvoorwaarden bij Duitse banken
Waardebepaling van het onroerend goed
Aflossing
Beratungsstellen
Bouwsparen
Rangbescheinigung
Royement
Financieringskosten
Hypotheekaktekosten
Taxatiekosten
Afsluitprovisie
De Nederlandse BKR & Duitse Schufa registratie
Nog enkele belangrijke financieringsverschillen op een rij
De Nederlandse bijleenregeling
Rekenvoorbeeld
Eigenwoningreserve
Rekenvoorbeeld
U gaat goedkoper wonen in Duitsland
28. Het Duitse belastingstelsel
Duitse inkomstenbelasting (*Einkommensteuer*)
Wanneer is iemand ingezetene van Duitsland?
Inkomensbronnen
Hoe werkt het Duitse inkomstenbelastingstelsel?
Verrekening verliezen
Sonderausgaben
Belastbare grondslag (*Bemessungsgrundlage*)
Gezamenlijke of individuele aangifte
Inkomen uit arbeid / salaris
Aftrekbare kosten die verband houden met uw werk
Persoonlijke aftrekposten
Alimentatie
Donaties
Aftrek kinderopvang
Opleidingskosten voor de kinderen
Sociale verzekeringsbijdragen
Ziektekosten en langdurige zorg
Bijdrage voor werkloosheidsverzekering
Bijdragen aan pensioenfondsen
Hypotheekrente aftrek
Standaard aftrek
Persoonlijke aftrekposten
Overzicht aftrekbare kosten / verminderingen
Tabel tarieven Duitse inkomstenbelasting
Solidariteitsheffing (Solidaritätszuschlag)
Kerkebelasting
Kosten woon-werk-verkeer

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

Verhuiskosten
Overige aftrekposten
Inkomen in natura
Auto van de zaak
Rekenvoorbeeld belastbare waarde auto van de zaak
Keuzevrijheid tussen het logboek en de 1% regel
Elektronisch logboek
Rekenvoorbeelden
Pensioeninkomen
Inkomen uit investeringen
Sociale verzekeringsbijdragen overzicht/ tabel
Maximale heffingsgrondslag Duitse sociale verzekeringsbijdragen
Premie aanslaggrenzen (Beitragsbemessungsgrenzen)
Lohnsteuer
Overzicht Lohnsteuerklassen
Belastingaftrek per *Steuerklasse*
Wijziging van Lohnsteuerklasse
Beschränkte en *Unbeschränkte* belastingplicht in Duitsland
Indeling *Steuerklasse* getrouwd of ongetrouwd
Versoepeling binnenlandse belastingplicht in Duitsland
Nog enkele tips
Wijziging vanaf 1 januari 2020 en Steuer – ID
Het belastingjaar
Belastingaangifte (*Einkommensteuererklärung*)
Betaling van de belasting
Verplichte aangifte inkomstenbelasting door werknemer
Vrijwillige aangifte inkomstenbelasting
Lohnsteuerkarte
Voorlopige aanslag
Verklaring voor het niet doen van belastingaangifte
(Nichtveranlagungsbescheinigung = NV Bescheinigung)
Wie kunnen er een *NV-Bescheinigung* aanvragen?
29. Tweedewoningbelasting (Zweitwohnungsteuer)
Inleiding
Belastinggrondslag (*Bemessungsgrundlage*)
Belastingtarieven in de 10 grootste steden
Aanmelden/registreren tweede woning bij de gemeente
Wat gebeurt er als u uw tweede woning niet registreert?
Bezwaar maken
Vrijstelling (*Befreiung von der Zweitwohnsitzsteuer*)
Kijk en Luistergeld (*Rundfunkbeitrag*)
Uw vakantiewoning in Duitsland en de Duitse belastingen
Inkomstenbelasting
Omzetbelasting (*Umsatzsteuer*)
Tarief omzetbelasting
Gemeentelijke bedrijfsbelasting (*Gewerbsteuer*)
Vrijstelling *Gewerbsteuer*
Berekening *Gewerbsteuer*
Eigen gebruik tweede woning (*Eigennutzung*)
Welke kosten zijn fiscaal aftrekbaar?
Verblijf (*Beherbergungssteuern*) of toeristenbelasting (*Kurtaxen*)

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A

Verhuur via online platforms zoals Booking of Airbnb en de fiscus

30. Vermogensbelasting & Inkomen uit vermogen/kapitaal

Vermogensbelasting

Inkomen uit vermogen/kapitaal

Inkomen uit rente en dividend

Bronbelasting

Geld op een bank in Nederland, terwijl u in Duitsland woont

31. Vermogenswinstbelasting

Koerswinsten (*Private Veräußerungsgeschäfte*)

Vermogenswinst (*Kapitalertragsteuer*)

Gerealiseerde vermogenswinst in Duitsland

Welke vormen van vermogenswinst zijn er in Duitsland?

Wanneer is de vermogenswinstbelasting verschuldigd en wie moet deze betalen?

Forfaitaire vrijstellingen (*Freibeträge*)

Tarieven vermogenswinstbelasting

Voorbeelden berekening vermogenswinstbelasting

Aangifte vermogenswinst Bijlage KAP (*Kapitalertragsteuer*)

Te veel betaalde bronbelasting terugvorderen

Buitenlandse bronbelasting

32. Verkoop van Duits onroerend goed ; speculatiebelasting (*Spekulationssteuer*)

Belasting bij verkoop woning

Belasting vermijden

Voorwaarden vrijstelling

Belastingen zijn verschuldigd over de verkoopopbrengst

Rekenvoorbeeld

Mogelijkheden om belastingen te besparen bij verkoop van uw huis

De Drie woning grens (*Drei-Objekt-Grenze*)

Rekenvoorbeeld

Onroerend goed dat tot het ondernemingsvermogen hoort

Fiscale behandeling verliezen bij verkoop van onroerend goed

Freigrenze

Rekenvoorbeeld bij verkoop woning

Belasting vermijden

Voorwaarden vrijstelling

Verkoop tweede woning / vakantiewoning

Rekenvoorbeeld

Verkoop meerdere woningen

Verkoop van onroerend goed met verlies

Bedrijfsmatige verkoop van vakantiewoningen

Verkoop van de vakantiewoning en de Duitse omzetbelasting

Mondi b.v.
Vlietstroom 17
5032 ZC Tilburg

t +31 (0)13 578 4100
e info@mondi.nl

Raadpleeg voor meer informatie:
www.mondi.nl
www.mondi.be

BTW Nr. NL8099.17.294.B01
K.v.K. Nr. 180 63 680
Bankrelatie
ABN AMRO bank 59 65 81 068
IBAN-code NL08ABNA0596581068
BIC-code ABNANL2A